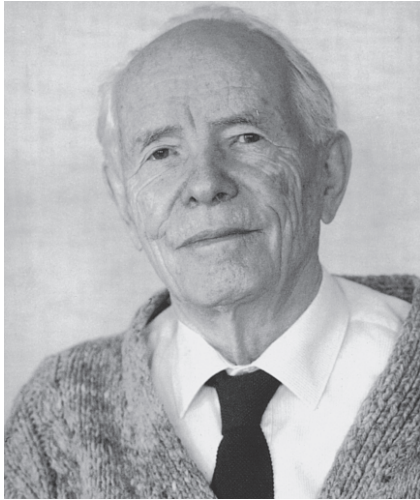

Carl Eric Sonck

Professor emeritus Carl Eric Sonck avled den 13 februari 2004 vid 98 års ålder efter en kort tids sjukdom.

Carl Eric Sonck föddes i Viborg 10.11.1905. Han tillbringade sina första 13 år i det natursköna Kronoborg vid Ladogas strand, där hans far, agronom Karl Joel Sonck var föreståndare för lantbrukshögskolan. Han gick i finsk samskola, där han tidigt visade stor fallenhet för teckning och biologi. Ur Kolthoff-Jägerskiölds bok "Nordens fåglar" ritade han av alla fåglar med färgkrita i fyra blåa häften. Han skrev långa listor på alla finska fåglars latinska namn och lärde sig namnen utantill.

År 1919 flyttade familjen Sonck till Åbo, där Carl Eric skrevs in i Svenska lyceum. Hans intresse för biologi fortsatte. Han samlade och analyserade över 300 insekter, och hans herbarium omfattade över 600 växter. Hans lärare ville att han skulle bli botaniker, men själv var han rädd för att bli lärare. Han sade sig vara rädd för att inte kunna hålla ordning på pojkar och att flickorna skulle distrahera honom, så att han inte kunde koncentrera sig på undervisningen.

Carl Eric blev student 1924, och två år senare avlade han medikofilexamen vid Turun yliopisto. Därefter började han sina medicinska studier vid Helsingfors

universitet och blev medicine licentiat 1933. Vid militäruppbådet förklarades han vara så klen, att han ansågs oduglig till militärtjänst. Då vägde han bara 53 kg, och man räknade med att han knappast skulle leva så långt. Efter det levde han över 70 år!

Efter licentiatexamen sände Carl Eric Sonck en hövlig ansökan om medlemskap såväl till Duodecim som till Finska Läkaresällskapet. Hans farbror, John Sonck, hade hört till båda föreningarna. Carl Eric fick kort därpå meddelande från Läkaresällskapet, att han hade antagits som ledamot, men från Duodecim fick han aldrig något svar.

År 1933 arbetade Carl Eric Sonck 6 månader på kirurgiska avdelningen vid Åbo länesjukhus. För att kunna betala sina studieskulder tog han tjänst som företagsläkare vid Kevätmiemi såg i Lieksa åren 1933–36. Där hade han på en skidtur till Koli turiststation träffat en ung skön studentska, Karin Hartwig. Med ett fång gula rosor tog han sig med sparkstötting i maj 1935 över Pielisjärvis svaga vårisar för att fria till Karin. Det lyckliga äktenskapet varade över 60 år.

Åren 1936–39 var Carl Eric Sonck assistentläkare på dermatologiska avdelningen vid Allmänna sjukhuset i Helsingfors, och 1938 blev han specialist i hud- och könssjukdomar. Under krigsåren 1939–1944 tjänstgjorde han på olika krigssjukhus. År 1941 disputerade han med avhandlingen "Über die Photosensibilität bei Lymphogranuloma inguinale". Han innehade en docentur i dermatologi och venerologi vid Helsingfors universitet under åren 1944–1957 och tjänstgjorde som tf. professor i dermatologi vid Helsingfors universitet 1954–55. Han företog studieresor till bl.a. USA, Tyskland, Schweiz och Holland.

C. E. Sonck var styrelseledamot av Finska Läkaresällskapet 1953–56 och var sällskapets ordförande 1955. År 1955 utnämndes han till ordinarie professor i dermatologi och venerologi vid Turun yliopisto. Efter pensioneringen år 1972 flyttade han tillbaka till Helsingfors.

Carl Eric Sonck var oerhört mångsidig. Förutom 150 medicinska originalpublikationer har han publicerat ett fyrtiotal arbeten från botanikens område. Han har beskrivit sammanlagt 100 nya maskrosarter (*Taraxacum*), som han

upptäckt under sina resor i olika länder. Andra forskare har velat hedra honom genom att foga hans namn till nyupptäckta växtarter: *Taraxacum Soncki* (Lieksa), *Ranunculus Soncki* (Kuopio) och jästsvampen *Candida Soncki*, som man fann i ett tvättstall på barnkliniken vid Turun yliopisto. Som erkänsla för sina insatser inom botaniken utnämndes han år 1969 till hedersdoktor i filosofi vid Helsingfors universitet.

Musiken var ett av Carl Eric's stora intressen. Han tyckte om att gå på konserter och spelade gärna på sitt Steinwaypiano, men uppträdde aldrig offentligt. Han var en skicklig landskapsmålare och höll 9 egna konstutställningar. Han var även konstmecenat och förvärvade en stor kollektion av konstnären Yrjö Saarinens tavlor och teckningar som han donerade till Hyvinge konstmuseum. Han har ytterligare skrivit två böcker om expressionisten Yrjö Saarienen och dennes konst. Han intresserade sig också för medicinhistoria, naturmedicin och folkmedicin.

Ända till slutet var Carl Eric Sonck lika aktiv. Sommaren 2002 upplevde jag hur han med intresse klev omkring på klippiga stränder i Pellinge yttre skärgård och studerade växter, fåglar och insekter. För ett år sedan deltog han aktivt i Läkaresällskapets möte om medicinalväxter. Så sent som sommaren 2003 ställde han ut sina tavlor såväl i Helsingfors som i Åbo. Han hann vara Finlands äldsta läkare i en månad, då han plötsligt rycktes bort efter en kort tids sjukdom. Han sörjs närmast av sina fyra barn med familjer, samt av många vänner, kolleger och tacksamma patienter.

ERIC IVAR WALLGREN

Krister Nordström

Medicine och kirurgie doktor Krister Mathias Nordström avled den 10 april 2004 i en ålder av 82 år. Den omedelbara dödsorsaken var ruptur av ett aneurysm i aorta abdominalis. Med honom har en fin representant för den vårdande läkarkåren gått ur tiden.

Krister Nordström föddes i Helsingfors den 20 februari 1922 som son till folkskolläraren Einar Nordström och författaren Lilli Forss-Nordström. Han blev student från Grankulla svenska samskola 1940. Genast efter studentexamen inledde han studier för den s.k. medikofilen, som då ännu fordrades för inträde vid medicinska fakulteten, men studierna avbröts av fortsättningskriget 1941.

Under kriget tjänade han först som sanitetsunderofficer, men efter att ha genomgått officersskolans kurs UK/56 1943 blev han plutonchef i IR 13 på Svirfronten – han erhöll Frk4 1944 och avancerade efter kriget till premiärlöjtnant. Medikofilexamen hade han lyckats stöka undan när han vann inträde vid medicinska fakulteten i december 1944. Han var därför en av de 80 som inledde sina studier vid fakulteten i januari 1945, den första medicinarkursen efter kriget.

Krister Nordström blev medicine kandidat 1946 och medicine licentiat 1950. Intresse för lungsjukdomar och den ännu då förhärskande lungtuberkulosen förde honom till engagemang inom denna del av sjukvården, och lungsjukdomarna kom sedan att bli hans främsta specialitet.

Kort efter licentiatexamen blev han läkare vid Högåsens sanatorium och vid

Kristinestads tuberkulosbyrå 1951–1953, därefter underläkare vid Östanlid sanatorium 1952–1954. Åren 1954–1957 var han verksam på Nummela sanatorium där han gjorde andningsfysiologiska studier på patienter. Detta ledde till en avhandling om blodförändringar i samband med nedsatt syretillförsel, med vilken han meriterade sig för medicine och kirurgie doktors grad 1957. Året därpå blev han specialist i lungsjukdomar och tuberkulos. På den tiden tillerkändes man av Finlands Läkarförbund specialitet inom vissa medicinska områden efter att ha tjänstgjort på någon specialklinik även utanför universitetsväsendet om kliniken förestods av någon erfaren läkare som var tillräckligt kompetent att undervisa inom sin egen specialitet. Krister, som hade tjänstgjort på Diakonissanstalten i Helsingfors som assistentläkare under prof. Lauri Kalaja vid avdelningarna för invärtes sjukdomar från 1957, fick på detta sätt specialitet även inom området för invärtes sjukdomar 1960, vilket var ett viktigt komplement till hans tidigare specialitet. Sitt livsverk som läkare kom han att göra på Diakonissanstalten, när han upphörde att vara assistentläkare 1962, blev han avdelningsläkare till 1975, och efter två år som biträdande överläkare var han avdelningsöverläkare från 1977 ända till sin pensionering 1987.

Efter doktorsavhandlingen 1957 publicerade han ytterligare några studier av bl.a. lungfunktionen hos hjärt-lungpatienter, lupus erythematosus hos tuberkulospatienter och Pickwick-syndromet vid fetma, men den praktiska läkarverksamheten, att sköta och hjälpa sjuka människor, tog överhanden. Vid sidan av sin verksamhet som sjukhusläkare upprätthöll han också en omfattande privatläkarmottagning på Diakonissanstalten. Den inleddes 1957 då han kom till sjukhuset fram till 2002, ännu

långt efter det han avslutat sitt arbete på avdelningarna – patienterna kom från när och fjärran. Det innebar mycket långa arbetsdagar från tidigt på morgonen till sent på kvällen. Krister Nordström var en mycket kunnig och ansvarskännande praktiker med skarp klinisk blick, och med sitt lugna, empatiska men bestämda väsen, som ingav förtroende och trygghet, var han omtyckt av sina patienter. Han följde väl vad som hände inom facket genom litteraturen samt på specialistföreningarnas möten. Han deltog också i Finlands Läkarförbunds läkardagar, och under en lång följd av år utgjorde resan till Svenska Läkaresällskapets årliga Riksstämma i Stockholm en givande och stimulerande händelse.

Krister var en anspråkslös person och en god kamrat, såväl i krigsförband som bland kollegerna efter kriget, alltid med en viss glimt i ögat och något skämtsamt yttrande. Musik och främst körsång var ett stort intresse. Under tiden i Österbotten i början av 1950-talet var han aktiv körsångare. Föräldrahemmet hade varit fyllt av musik, man sjöng samt spelade violin och piano. Mången kanske ännu minns hans bärande tenor som Magistern i Gluntarne, som han ibland framförde tillsammans med ett par studiekamrater på Medicinarklubben Thorax´ möten. Ett annat intresse icke att förglömma var ishockeyn (matcherna), där han höll på HIFK i matcherna. Han läste mycket, och särskilt gällde det aktuell litteratur inom politisk historia och krigshistoria. På "sommarberget" växte det upp ett klippväxtparti som han omhuldade tillsammans med sin hustru Else-Maj. Krister sörjs närmast av barn och barnbarn, samt av släktingar, vänner och många patienter.

BROR-AXEL LAMBERG